

สำนักเลขานุการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 11245 วันที่ 24 ก.ย. 2562 16.30

ด่วนที่สุด

ที่ กช ๐๓๐๗/๔๗๙

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๐ กันยายน ๒๕๖๒

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชาลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคลองหลวง รัชโลก
เป็นทางน้ำชาลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชาลประทาน พ.ศ. ....

เรียน เลขานุการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดทางน้ำชาลประทาน
ตามพระราชบัญญัติการชาลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ (ฉบับที่ ๑๓/๒๕๖๑)
ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑๑๐ ชุด

๓. สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชาลประทานหลวง
พุทธศักราช ๒๕๔๕ จำนวน ๑๑๐ ชุด

๔. เอกสารประกอบการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรี (ประกอบด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด
บันทึกหลักการและเหตุผล ร่างกฎกระทรวงและแผนที่ท้ายร่างกฎกระทรวง) จำนวน ๑๑๐ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชาลประทาน
ในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคลองหลวง รัชโลก เป็นทางน้ำชาลประทานที่จะเรียกเก็บ
ค่าชาลประทาน พ.ศ. .... มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอตั้งกล่าวว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘
มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งเป็นไปตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการชาลประทานหลวง
พุทธศักราช ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชาลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๙
ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยความสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ด้วยกรมชาลประทานรายงานว่ามีการใช้น้ำจากทางน้ำชาลประทานออกภาคเกษตรกรรม
เพิ่มมากขึ้นในการนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำจากทางน้ำชาลประทานอย่างเต็มที่ และเป็นไปอย่าง
มีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชาลประทาน และเป็นการรองรับ
การขออนุญาตใช้น้ำจากภาคอุตสาหกรรม การประปา และภาคธุรกิจอื่นที่จะมีขึ้นในอนาคตสมควรกำหนด
ทางน้ำชาลประทานซึ่งได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดทางน้ำชาลประทาน
ตามพระราชบัญญัติการชาลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ (ฉบับที่ ๑๓/๒๕๖๑) ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑
กำหนดให้เป็นทางน้ำชาลประทานแล้วตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ เป็นทางน้ำชาลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชาลประทาน

โดยออกเป็นกฎหมายท้องที่ ตามความในมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๙ จึงขอเสนอร่างกฎหมาย จำนวน ๒ ฉบับ ดังนี้

๑. ร่างกฎหมายท้องที่ให้ทางน้ำชลประทานคลองหลวง เป็นทางน้ำชลประทาน ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ถึง กิโลเมตรที่ ๔๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลวัดหลวง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี)

๒. ร่างกฎหมายท้องที่ให้ทางน้ำชลประทานคลองม่วง เป็นทางน้ำชลประทาน ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ แยกตรงกิโลเมตรที่ ๓.๑๕๐ ในท้องที่ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ถึง กิโลเมตรที่ ๒๘.๑๕๐ ในท้องที่ตำบลบ้านช้าง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี)

ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

เนื่องจากมีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเพื่อกิจกรรมทางการค้าและอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักมีปริมาณลดลง การเก็บค่าชลประทาน จะเป็นการแก้ปัญหาการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎหมายท้องที่ให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้โดยต้องแสดงแผนที่แนบท้ายให้ชัดเจน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ เป็นการเสนอร่างกฎหมายให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕

๒.๒ เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติ ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เมื่อดำเนินการได้รู้ด้วยว่าจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสนับสนุนนโยบายของรัฐ ในด้านการควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ข้อเท็จจริง

การกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทาน ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน ทำให้เกิดประโยชน์ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน ซึ่งการเรียกเก็บค่าชลประทานนั้นจะเป็นผลดีต่อการเงินและงบประมาณ โดยเงินที่เก็บได้จะนำไปใช้ในการชลประทาน เมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้แล้ว

จะนำเข้าทุนหมุนเวียนเพื่อการคลุ่มประทาน โดยใช้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงบำรุงรักษาระบบการคลุ่มประทาน อันจะทำให้ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้้อยลง

โดยที่การใช้น้ำออกภาคเกษตรกรรมจากทางน้ำชลประทาน จะต้องมีการติดตั้งมาตราดันน้ำ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งในการออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่มีประกาศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการคลุ่มประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ แล้วเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) กำหนดอัตราค่าชลประทาน และหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

สำหรับปริมาณน้ำให้ผลผ่านทางน้ำชลประทาน บริมาณการใช้น้ำและพื้นที่ได้รับประโยชน์ มีรายละเอียดโดยสรุป ทั้ง ๒ ทางน้ำ ดังนี้

๑. ทางน้ำชลประทานคลองหลวง มีปริมาณน้ำให้ผลผ่านทางน้ำชลประทาน ๑๖,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมี ๔ หน่วยงาน ขออนุญาตใช้น้ำ ดังนี้ การประปาส่วนภูมิภาคสาขาพนัสนิคม ใช้น้ำประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี หน่วยบัญชาการช่วยรบที่ ๑ ใช้น้ำประมาณ ๓๓๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี องค์การบริหารส่วนตำบลนาเริก ใช้น้ำประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี และองค์การบริหารส่วนตำบลวังทิน ใช้น้ำประมาณ ๑๓๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี รวมปริมาณการใช้น้ำ ทั้งสิ้น ๑,๑๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภค และเกษตรกรรม ประมาณ ๗๕,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ประมาณ ๔๕,๐๐๐ ไร่

๒. ทางน้ำชลประทานคลองม่วง มีปริมาณน้ำให้ผลผ่านทางน้ำชลประทาน ๖๕,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ในอนาคตคาดการณ์ว่าจะมีผู้ขออนุญาตใช้น้ำออกภาคเกษตร ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภค และเกษตรกรรม ประมาณ ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ประมาณ ๓,๑๐๐ ไร่

จากปริมาณการใช้น้ำทางน้ำชลประทานแห่งนี้ ไม่มีผลกระทบต่อบริมาณน้ำ ในทางน้ำชลประทานซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่จะขออนุญาตใช้น้ำ ในภายหน้าได้ตามความจำเป็นเหมาะสม

ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการคลุ่มประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการคลุ่มประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๑)

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ การคลุ่มประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

- ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการคลุ่มประทาน พ.ศ. ๒๕๔๕

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว จึงขอเสนอเรื่องร่างกฎกระทรวงกำหนด ให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคลองหลวง รัชโลก ทั้ง ๒ ฉบับ ดังกล่าว

เป็นทางน้ำชาลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชาลประทาน พ.ศ. .... ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี
พิจารณาอนุมัติหลักการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำทราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน
สำนักกฎหมายและที่ดิน
โทร. โทรสาร ๐ ๒๖๔๑ ๒๖๒๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ cplo_rid@rid.go.th